

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

08 डिसेंबर 2023

राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय बातम्या

<p>शहरी भागातील बेरोजगारीचा दर खाली आला: सर्वेक्षण</p>	<p>संदर्भ</p> <ul style="list-style-type: none">पीरियडिक लेबर फोर्स सर्व्हे (PLFS) नुसार देशाच्या शहरी भागातील बेरोजगारीचा दर जुलै-सप्टेंबर 2022 मधील 7.2% वरून जुलै-सप्टेंबर 2023 मध्ये 6.6% पर्यंत कमी झाला,हे सर्वेक्षण राष्ट्रीय नमुना सर्वेक्षण कार्यालय (NSSO) द्वारे केले जाते. <p>महत्त्वाचे मुद्दे</p> <ul style="list-style-type: none">जर 6.6% हा 15 वर्षे आणि त्याहून अधिक वयाच्या व्यक्तींसाठी बेरोजगारीचा दर असेल, तर पुरुषांसाठी तो 6% होता. महिलांसाठी, गेल्या वर्षी जुलै-सप्टेंबरमधील 9.4% वरून ते यावर्षी 8.6% पर्यंत कमी झाले.जुलै-सप्टेंबर 2023 मध्ये 15 वर्षे आणि त्याहून अधिक वयोगटातील व्यक्तींसाठी शहरी भागातील श्रमशक्ती सहभाग दर (LFPR) 49.3% पर्यंत वाढला आहे.पुरुषांसाठी, एलएफपीआर 73.8% पर्यंत वाढले, महिलांसाठी, एलएफपीआर 24.0% पर्यंत वाढले.
<p>चक्रीवादळ मिचौंग</p> 	<p>संदर्भ</p> <ul style="list-style-type: none">चक्रीवादळ मिचौंगने नैर्ऋत्य बंगालच्या उपसागरात आपली हालचाल तीव्र केली आहे आणि नेल्लोर आणि मछलीपट्टणम दरम्यान आंध्र प्रदेशच्या किनारपट्टीवर धडकण्याची शक्यता आहे. <p>चक्रीवादळ म्हणजे काय?</p> <ul style="list-style-type: none">चक्रीवादळ ही हवेची एक मोठी प्रणाली आहे जी कमी-दाब क्षेत्राच्या केंद्राभोवती फिरते. हे सहसा हिंसक वादळ आणि खराब हवामानासह असते.NDMA नुसार, चक्रीवादळ उत्तर गोलार्धात घड्याळाच्या विरुद्ध दिशेने आणि दक्षिण गोलार्धात घड्याळाच्या दिशेने फिरणारे आवक वाऱ्यांद्वारे वैशिष्ट्यीकृत आहे. <p>विचार करा:</p> <p>अरबी समुद्राच्या तुलनेत बंगालच्या उपसागरात चक्रीवादळे जास्त का येतात?</p>

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

चक्रीवादळांची नावे कशी दिली जातात?

अरबी समुद्र आणि बंगालच्या उपसागरासह उत्तर हिंद महासागरातील चक्रीवादळांसाठी IMD विशिष्ट नामकरण पद्धती वापरते.

इतिहास

- **1900 च्या दशकाच्या मध्यात**, वादळांना वर्णक्रमानुसार नाव देण्यात आले आणि स्त्रीलिंगी नावे वापरण्याची प्रथा सुरू झाली.
- WMO/ESCAP (जागतिक हवामान संघटना/युनायटेड नेशन्स इकॉनॉमिक अँड सोशल कमिशन फॉर आशिया अँड द पॅसिफिक) राष्ट्रंनी 2000 मध्ये चक्रीवादळांचे नाव देण्यास सहमती दर्शवली.
- भारतासह WMO/ESCAP सदस्य राष्ट्रंनी चक्रीवादळांना नावे देण्याचा निर्णय घेतला.
- **2000 मध्ये मस्कतमध्ये** 13 देशांचा समावेश करून हा निर्णय घेण्यात आला होता.

सदस्य राष्ट्रे:

- चक्रीवादळांची नावे ठरवणाऱ्या WMO/ESCAP गटामध्ये **भारत, कतार, मालदीव, म्यानमार, ओमान, बांगलादेश, पाकिस्तान, श्रीलंका, थायलंड, UAE आणि येमेन** यांचा समावेश होतो.

RSMC (प्रादेशिक विशेषीकृत हवामान केंद्र) भूमिका:

- IMD, जागतिक स्तरावर सहा RSMCs पैकी एक म्हणून, WMO/ESCAP प्रदेशातील 13 देशांच्या सूचनांवर आधारित उत्तर हिंद महासागरातील चक्रीवादळांची नावे देतात.

नामकरण निकष:

- चक्रीवादळाची नावे तटस्थ, गैर-आक्षेपार्ह, लहान, उच्चारायला सोपी, आठ अक्षरांखालील आणि अद्वितीय असणे आवश्यक आहे.
- देश उच्चार आणि आवाजासह नावे प्रदान करतात.

चक्रीवादळांच्या श्रेणी

अशांततेचा प्रकार

कमी-दाब क्षेत्र

उदासीनता

खोल उदासीनता

चक्रीवादळ

तीव्र चक्रीवादळ

अतिशय तीव्र चक्रीवादळ

सुपर चक्री वादळ

वाऱ्याचा वेग (किमी/ता)

31 पेक्षा कमी

31-49

50-61

62-88

89-117

118-167

168 आणि उच्च

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

रेवंत यांनी तेलंगणाचे मुख्यमंत्री म्हणून शपथ घेतली

संदर्भ

- अनुमुला रेवंत रेड्डी यांनी तेलंगणाचे पहिले काँग्रेस मुख्यमंत्री म्हणून शपथ घेतली
- विजयानंतर त्यांनी जनतेला त्यांच्या तक्रारी थेट त्यांच्यासमोर मांडण्यासाठी सत्तेच्या सभागृहात आमंत्रित करण्याची परंपरा पुनरुज्जीवित करण्याची शपथ घेतली.
- काँग्रेसच्या निवडणूक जाहीरनाम्याचे शीर्षक असलेल्या सहा कल्याणकारी 'हमी' लागू करण्यासाठी त्यांनी ताबडतोब त्यांच्या पहिल्या फाइलवर स्वाक्षरी केली.

एका दशकात ग्लेशियर्स दर वर्षी 1 मीटर कमी झाले: WMO

संदर्भ

- **द ग्लोबल क्लायमेट 2011-2020:** जागतिक हवामान संघटनेच्या प्रवेगाच्या दशकाच्या अहवालानुसार, **2011-2020 हे दशक, इतिहासात आतापर्यंतचे सर्वात उष्ण असले तरी, अत्यंत घटनांमुळे मृत्यूची संख्या सर्वात कमी आहे.**

महत्त्वाचे मुद्दे

- **2011-2020 दशक** हे 1950 नंतरचे पहिले दशक होते जेव्हा 10,000 किंवा त्याहून अधिक मृत्यू असलेली एकही अल्पकालीन घटना घडली नाही
- अहवालात असेही म्हटले आहे की हे पहिले दशक होते ज्यामध्ये ओझोनच्या विघटनाने पुनर्प्राप्ती दर्शविली.
- **2011 आणि 2020 दरम्यान जगभरातील हिमनद्या सरासरी 1 मीटरने पातळ झाल्या.**
- 2001-2010 या कालावधीच्या तुलनेत **ग्रीनलँड आणि अंटार्क्टिकाने 38% जास्त बर्फ** गमावला.
- अहवालात पुढे अधोरेखित करण्यात आले आहे की मानवामुळे वातावरणातील बदलामुळे अति उष्णतेच्या घटनांमुळे होणारे धोके लक्षणीयरीत्या वाढले आहेत.
- उष्णतेच्या लाटा सर्वाधिक मानवी मृत्यूसाठी जबाबदार होत्या, तर उष्णकटिबंधीय चक्रीवादळांमुळे सर्वाधिक आर्थिक नुकसान झाले.

मराठी

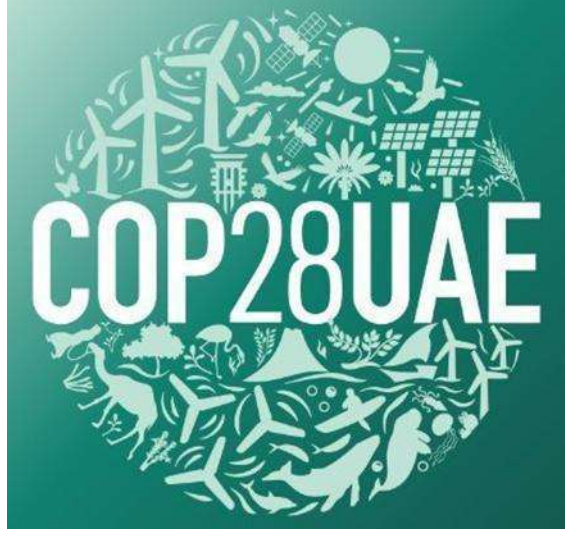
ADDAPEDIA

To get free Live Classes,
Materials Scan this QR Code &
Download our Adda247 App

Daily Current Affairs Encyclopedia

ग्लोबल स्टॉकटेक मसुदा जीवाश्म इंधन टप्प्याटप्प्याने बंद करण्याचे आवाहन करतो

संदर्भ

- प्रथमच, **UN च्या वार्षिक हवामान शिखर परिषदेत** वाटाघाटी केल्या जाणाऱ्या महत्वाच्या दस्तऐवजाने त्याच्या मसुद्याच्या मजकुरात जगाने सर्व जीवाश्म इंधने काढून टाकण्याची गरज अधोरेखित केली आहे.
- मागील वर्षामध्ये, हवामान चर्चा सामान्यतः जगाने कोळशापासून दूर राहण्याच्या गरजेभोवती फिरली होती, परंतु वाटाघाटी सामान्यतः अडथळ्यात संपल्या आहेत.

ग्लोबल स्टॉकटेक बद्दल

- ग्लोबल स्टॉकटेक ही 2015 मध्ये पॅरिस करारांतर्गत स्थापित केलेली नियतकालिक पुनरावलोकन यंत्रणा आहे.
- **UN क्लायमेट चेंज कॉन्फरन्स (COP28)** मध्ये समारोप होणाऱ्या पहिल्या-वहिल्या स्टॉकटेकसह दर पाच वर्षांनी स्टॉकटेक होतो.
- **ग्रीनहाऊस गॅस (GHG)** उत्सर्जन कमी करण्यासाठी वैयक्तिक देशांच्या प्रयत्नांचे मूल्यांकन करणे आणि नूतनीकरणक्षम ऊर्जा स्रोतांमध्ये संक्रमण करणे हे त्याचे प्राथमिक उद्दिष्ट आहे.
- स्टॉकटेक देशांना उत्तरदायी ठेवण्यासाठी आणि कालांतराने त्यांच्या हवामान महत्वाकांक्षा वाढवण्यासाठी प्रोत्साहित करण्यासाठी डिझाइन केले आहे.

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.

